

BONAMENTUL

Un an . . . 24 Cor.
Un um.
Lună . . . 2
De Duminică
Un an . . . 4 Cor.
Întru România și
Scria . . . 10 Cor.
O zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERȚIUNILE
se primesc la administra-
ție.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare ziar 20 fil.
Manuscriptele nu se tuș-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Cercul Românilor de peste Munți.

De Il. Chendi.

Este foarte firesc ca să ne bucurăm de
această mișcare, întreprinsă în sprijinul cultu-
re noastre naționale. Și îmi închipuiesc,
într-o scrisoare despre alcătuirea unei noi societă-
ți la București, al cărei scop e să vegheze
să ajute îndeosebi la îmbunătățirea stării
materiale a poporului român din statul un-
gar, a produs o vie mulțămire și a deștep-
tă, poate, nădejdi serioase. Astfel trebuie
cred cel puțin după satisfacția cu care
presă noastră a înregistrat comunicatele
ale Cercului românilor de peste munți, pre-
zintă și opiniile iscalite de președintele so-
cietății, de dl profesor Măndrescu.

Cu toate aceste sunt oameni cari nu im-
ediat cunosc această bucurie, ci, dimpotrivă, ju-
nd mai profund rostul și modul de
organizare a cercului, nu găsesc pe deplin
justificată înființarea lui. Părerile acestora
sunt voi rezuma aici, cu atât mai mult, că
sunt împărțite și de mine și socotesc a
prezenta un serviciu cauzei culturale, semnalan-
tele.

Ca principiu, desigur nu este nimic de
bucură. Că românii din Ungaria, stăbiliți în Ro-
mânia, rămân sufletește atât de strâns legați
de problemele de viață agitate acasă, este
un fapt natural. Astăzi, când slovacii emigrați
în America aduc atâtea jertfe pentru patri-
e și presa lor din Ungaria, nu poate să

surprindă dacă emigrații noștri vor să pro-
cedeze asemenea. Astăzi, când mijloacele
de luptă culturală în Ungaria sânt așa de
reduse, când un popor prigonit, cu o si-
tuație economică inferioară ca a noastră,
este lipsit de sprijinul oficial al statului și
este lăsat în singura grijă a lui, — din orice
parte ar veni o încurajare, un razim moral
sau material chiar, sânt binevenite. Dar să
ne ierte acești binevoitori când le-o spu-
nem, că forma în care și oferă bunele ser-
vicii este inacceptabilă.

Să ne explicăm.

O societate numai atunci poate avea
o autoritate morală și o influență vădită
asupra scopurilor urmărite, când prin nu-
mărul, energia și capitalul ei poate să ob-
țină rezultate pozitive. La poporul german
cunoaștem o singură societate de acest fel,
mult numită »Schulverein«, sub scutul că-
ruia se adăpostesc elementele germane de
pretutindeni. Dacă deci era să se creeze
și la noi această instituție, independentă de
fluctuațiile politice și de situația României
ca Regat, ea trebuia să aibă un caracter
general, să cuprindă capetele și inimile cele
mai de seamă ale fruntașilor de astăzi și
să cheme la muncă pe aleșii neamului de
pretutindeni, fără deosebire de hotară și
de provincii. Atâta simț pentru realitate pu-
teau să aibă și întemeietorii cercului și să
vază, că cultura, fiind o chestiune care ne
privește pe toți Români deopotrivă, nu
poate fi lăsată în grija unei grupări cu
nuanță provincială.

E sigur că nu e mare lucru să vezi cum

astăzi năzuințele tuturor tind spre o con-
topire armonică a sufletului românesc. Prin-
cipiul unității se poate întinde cu ușu-
rință din toate mișcările noastre literare și
artistice. Orice acțiune culturală din Regat
are răsunet viu în rândurile celor subjugati
și orice scriitor de la noi se simte la largul
lui în metropola României. Prin urmare e
o faptă pripită când, neținându-se seama de
aceste curente, se face separatism se con-
stituie cercuri pe provincii și cu misiuni
speciale.

Când ne gândim la trecutul zbuciumat
al culturii noastre și ne amintim de impru-
muturile reciproce ale provinciilor române,
din seria lungă a dascălilor ardeleni pătrunși
ca apostoli în România și de limba dulce
a lui Alecsandri, care a redat ardelenilor
conștiința unui echilibru în limba literară,
ne dăm și mai bine seama, că de această
unitate nimeni nu mai are dreptul să se
atingă.

Și apoi mai este și o chestiune de deli-
cateță. Un român stabilit odată în Româ-
nia, nu ar mai trebui de loc să lucreze ca
»Român de peste munți«, căci riscă a se
pune astfel într-o situație ciudată față de în-
săși concepția românismului. Oamenii aceia,
mulți și de omenie, harnici profesori, zia-
riști și negustori, sau buni meseriași ce sânt,
s'au solidarizat deplin cu interesele oricărui
cetățean român și nu le mai stă bine o ati-
tudină echivocă. Lumea e susceptibilă, con-
curența în toate ramurile activității publice
e mare și nu este bine ca prin separațiuni
de aceste să se dea material de colportat

Din literatura italiană.

Gabriele D'Annunzio.

Dalfino.

Toți îi ziceau Dalfino, și porecla aceasta i se
dădea de minune, pentru că în apă părea ade-
vărat un delfin, cu spinarea acela încovoiată de
aștepți și de funiile edecului, cu capul mare și
cu păr stufos, cu puterea acela supraomenească
avea în brațe și în picioare, de făcea sărituri
pe spalmă. Să i fi văzut cum sărea chiuind din
râul stâncii Forroni și cădea în apă ca un
păr răsucit în aripă ca să lasă departe, din apa
verde, cu ochii mari uitându-se drept în soare.
Atunci să i fi văzut! Și poate că iera și mai fru-
os pe corabie, agățat de catarg, pe când șiro-
ul șuiera în funii, iar vela roșie sta gata să se
lășie de furtuna ce urla și care par'că vrea să-l
înghiță.

Nu avea nici tată nici mamă; ba pe mama sa
omortise el, când s'a născut, ac m douăzeci
de ani, într-o noapte de toamnă. Pe tatăl său îl
înghițise marea, într-o seară, pe când libeccio
blăna ca o haită de lupi, iar cerul laș apus părea
de sânge. De atunci, întinderea acela de ape
era pentru el un farmec straniu, asculta mu-
tul mării ca și cum înțelegea vorbe și îi vor-
bea ca în ziua când vorbea cu tatăl său, cu dră-
găsenie și cu mângâieri copilărești, cari se pre-
ceau în cântece săbatice sau în melodii lungi
une de melancolie.

— Doarme colo — zise într-o zi vorbind cu

Zarra — și o să mă duc și eu acolo. Mă așteaptă, știu că mă așteaptă.. l'am văzut ieri..

— L'ai văzut? — zise Zarra deschizând ochii ei negri ca vîrfurile corăbiilor.

— Da, l'am văzut colo, după vîrfurile stâncii Seppie. Marea părea ca de un delemn, și s'a uitat la mine

Fetei îi trecu un fior de frică de la cap până la picioare.

Ce mândră era Zarra! Naltă și dreaptă ca un
catarg, mlădioasă ca o panteră, cu dinți ca de
șarpe, cu buze roșii, și cu un piept ce, pe San-
Francesco profettore, de nu-ți da în sânge do-
rința de mușcătură și făcea să-ți se încrețească
pielea.

Zarra și Dalfino se iubiseră decând se jucau
în nisip și se scaldau în apa albastră; se săru-
taseră de mil de ori în fața soarelui și a mării;
și soarelui și mării, cântaseră de mil de ori cân-
tecul tinereții lor... Oh, frumoasă, puternică, în-
drăzneală tinerețe, călită în apa sărată ca o lamă
de oțel.

Zarra îi aștepta să se întoarcă seara când ce-
rul, după Majella începea să se învinețească, iar
apa, ici și colo, lua reflexuri violete.

Corăbiile soseau în cârduri, ca pasările, la vâr-
ful Seppie, departe, departe, dar corabia lui Dal-
fino aluneca mai repede, le întrecea pe toate și
venea cea dintâi, ușoară și elegantă, cu pânza ei
roșie umflată de vânt, cu Dalfino ce sta pe proră
japan ca o coloană de granit.

— O! striga Zarra, cum ți-a mers pescuitul? El îi răspundea cu un chiot; gabianii se înăl-

țau strigând după stânci și pe tot țărnuțul mării
se răspândea gălăgia pescarilor și mirosul de
pește proaspăt.

Dar mirosul de mare îi îmbăta pe amândoi.
Câte odată se uitau lung unul altuia în ochi, ca
doi bolnavi, ea șezând pe marginea corăbiei, el
întins pe scândurile din fund, la picioarele ei,
marea aceea verde ca o nesfârșită câmpie de mal,
mișcată de vânt.

— Ce ai astă seară în ochi, Zarra, șoptea Dal-
fino. Aș jura, uite, că tu ești o zină de acelea ce
stă în ape, departe-departe, și care când cântă rămâi
împietrit. Odată și odată, tu o să te cufunzi în
ape și o să mă lași..

— Nebunule! răspundea Zarra, cu dinții strînși
și cu buzele deschise, băgându-i mâinile în păr
și ținându-l ca pe un leopard încătușat..

Marea mirosea mai tare ca ori când.

Într-o dimineață de lunie se duse și Zarra la
pescuit. În aerul limpede era o răcoare ce băga
fiori în sânge; tot țărnuțul era acoperit de aburi.
O rază sparse ceața ca o săgeată de aur, pe
urmă alte raze, fășii roșii, pete violete, grămezi
tremurătoare roșii, mănuchiuri portocalii, azuri se
topeau într-o minunată armonie de culori. Aburii
măturați de vânt periră și soarele schinteie ca
un ochi de sânge peste marea vânăta. Grămezi
de gabiani țipau ca un răs omenesc, răzând apa
cu sborul lor.

Barca aluneca pe lângă coastă, cu tresăriri vii;
spre răsărit, spre stâncile Forroni se vedeau norii
roșii.

— Uite, zise Zarra lui Dalfino ce sta la manevră

cărtitorilor, nici să se dea prilejuri de bănuieli, că la baza acestor fel de grupări provinciale ar putea fi și tendințe mai mult decât culturale...

Iată pentru ce găsem că înființarea »Cercului românilor de peste Munți« a fost o faptă criticabilă. Și dacă inițiatorii bucureșteni și-ar da mai repede seama de asta, dacă n'ar avea nici un orgoliu să țină prea mult la titlurile de preșidenți, vice-preșidenți și membri în comitet, ar desface îndată această tină asociație și ar intra, dacă tocmai țin să facă ceva pentru frații lor de-acasă, în alte societăți cu caracter mai general, de cari mai sânt la București.

»Un concert agitatoric«. Supt titlul acesta »P. Lloyd« publică următoarea telegramă din Oradea-mare:

»Azi seară reuniunea de muzică din Sibiu a dat un concert, la care au luat parte deputații români Dr. V. Lucaci și Al. Vaida și numeroși români. De oarece reprezentantul poliției a descoperit în cântecele din piesa »La șezătoare« agitație împotriva statului, s'a deschis ancheta împotriva organizatorilor concertului«.

»E vorba de concertul de aseară din Oradea-mare, unde s'a jucat opereta »La șezătoare«, jucată până acum de mai multe ori în Sibiu și Cernăuți, fără ca autoritățile să fi simțit nevoia să intervină.

Orăzii-mari și poliției acestui cuib al familiei Tiszaiștilor îi revine onoarea de-a fi descoperit »agitație« în niște cântece de jale nevinovate.

Iată teoria politică a contelui Tisza față cu naționalitățile — pusă în practică.

Șeful biroului de presă. Ministrul președinte contelui Khuen-Héderváry a numit pe consilierul de secție Klein Ödön — șef al biroului de presă în locul fostului șef Abrányi Kornél.

Moartea lui Lueger.

S'a stins în sfârșit viața neobositului primar al Vienei. Doctorul Lueger e întins pe catafalc și în curând are să fie dus la groapă cu onoruri împărătești, acest mare om sărac. A știut muri frumos. Și-a așteptat moartea cu seninătatea unui filozof stoic, cu simpatia buonomie a vienezului de baștină și cu liniștea omului care și-a asigurat prin faptele lui nemurirea.

La groapa lui se vor plânge lacrimile de durere și recunoștință a unui popor și se va simți jalea profundă a tuturor oamenilor pe cari îi preocupă destinele monarhiei noastre. Va atinge cu deosebire Viena, centrul monarhiei noastre, pierderea acestui bărbat excepțional. Va trece încă mult timp, până se va găsi un nou om de mare calibru, atât de concrescut cu interesele generale ale monarhiei și atât de apropiat de toate particularitățile specifice ale germanului austriac, ca acest luptător cu caracterul de bronz, care prin însușirile lui a putut pătrunde adânc în conștiința obștei, cum numai cele mai distinse figuri istorice se pot ridica la suprafață.

Noi români încă avem motive de a vărsa o lacrimă la mormântul lui. El a simpatizat poporul românesc, pentru care a avut la toate ocaziile cuvinte de dragoste. Cine l-a văzut la expoziția din București, pe acest cuvântător de o expansiune tinerească și o fermecătoare vioiciune, cum își manifesta pe față și fără nici o rezervă sentimentele de simpatie pentru noi și frații din regat, a trebuit să fie cucerit de farmecele lui. Dar toată dragostea lui pentru noi, nu pornea numai din anume îndrumări de ordin sentimental, ci era pornită și din îndemnul unor temeinice rezonamente politice.

Doctorul Lueger a înțeles, că pentru monarhia austro-ungară elementul românesc din Ungaria nu este o cantitate neglijabilă și prietenia regatului român e un prilej de consolidare a monarhiei noastre, care trebuie prețuit. A este rezoane l-au îndemnat

pe abilul politician s'o rupă cu desinșarea tradițională, care decenii de-arând a fost o dogmă a politicii vieneze față naționalitățile nemaghiare din Ungaria. Cu caute cât mai multe ocazii de a stabili porturi cordiale cu România.

Această concepție politică a primarului din Viena a fost pe deplin justificată în împrejurări și, spre mulțămirea noastră, avut darul de a inaugura un nou curs în cercurile politice austriace, cari astăzi teleg pe deplin, că interesele generale ale monarhiei pretind atitudini tot mai hotărâte pentru a asigura o soartă echitabilă a naționalităților asuprite. Această îndrumare a lui Lueger, a fost consacrată, în vremea urmă, ca un adevăr fundamental al politicii vieneze și contribuie în mare măsură la tărirea credinții propagată la toate ocaziile de frunții noștri, că în timp apropiat trebuie să se înfrâne cu multă energie dințele atât de ostile, cari au călăuzit durile de guverne maghiare în atitudine față de naționalități.

La mormântul acestui mare mort ne vom trimite deci și noi partea noastră de jale și trimitem lacrimi de recunoștință, sincere și curate, cum numai neamurile asuprite trimit binefăcătorilor lor.

Condoleanțele presei române

Sindicatul presei române a adresat primarului de Vienei dr. Neumeister următoarea telegramă:

Sindicatul presei române din Transilvania și Ungaria deplânge pierderea d. voștră și vă exprimă durerea și neîntreruptă luptă a putut simți și durerea altora. Octavian Goga, președinte. Ștefan Bocu, vice-președinte.

Redacția ziarului »Lupta« din Budapesta a adresat consiliului comunal următoarea telegramă:

Impărtășim doliul d voastră, adânc tristați de moartea marelui patriot al pericului, dr. Lueger, apărătorul celor dreptăți și amic al națiunii române.

cu Ciattè chiorul și cu Pachid, doi tineri oacheși și puternici ca oțelul, uite ce micl sânt casele pe mal, de par de jucărie.

— Da, răspunse chiorul rîzînd.

Dalfino nu răspunse ci se uita la plutele năvodului. Pe urmă, cu ironie în glas și uitându-se drept în ochii ei, zise:

— Ce băiat frumos are cumătra Gnese, nu e așa Zara?

Fata se uită drept în ochii lui de foc și-și mușcă buza de jos.

— O fi! răspunse nepăsătoare și se uită la un cârd de gabiani.

— Este, este! Și apoi ce frumoase haine de grănicer are, cu fire galbene, cu pălăria cu pană și cu sabie... Dacă...

Zarra se lăsase pe spate cu voluptate, cu pieptul drept, cu buzele întredeschise pe când miștrul îi juca în părul despletit.

— San Francesco protettore; — șopti Dalfino printre dinți simțind sângele cum îi fierbe în vine. Mână, chiorule, mână.

Grănicierul, când trecea Zarra îi spunea câte o vorbă frumoasă, răsucindu-și mustăcioara blondă

și rezimându-și o mână pe mânerul săbiei. Dânsa rîdea, ba odată s'a întors să se uite îndărăt.

— Sângele este roșu, zicea Dalfino cu un aer morocânos pe când fiul cumetrii Gnese trecea mândru, pe dinaintea corăbiilor ancorate, cu pușca pe umăr.

Și într'o seară, cea din urmă de iubire, într'o seară se văzu că sângele este roșu.

Apunea soarele într'un foc de nori, și din când în când se simțea cum trage șirocoul, iar marea se lovia de stânci spumegând și cântând, de parcă blestema. În fața Vămei, sta corabia cea nouă a cumătrului Cardillo și mirosul de castan se întindea peste tot malul.

— Iar l-am văzut, Zarra, — zise cu amărăciune Dalfino, șezând pe marginea bărcii trasă pe uscat. Iar mi-a spus că m'așteaptă, și o să mă duc, că n'am ce să mă fac aici.

Strînse gura într'un zâmbet urcios, apoi își vârî mâna în păr și zise iar:

— N'am ce mai face aici.

În inimă avea furtuna, sărmanul Dalfino, în inima lui tare ca stâncile de granit și largă ca marea, în care se amesteca superstiția, ura, dragostea. Undele albastre îl atrăgeau pe nesimțite,

dar i se părea că chiar supt unde, nu o să găsească pace dacă nu s'o răsbuna.

Oh, Zarra, Zarra, i au furat și pe Zarra.

Amândoi tăceau ascultând mișcarea valurilor respirând mirosul de catran; dânsa nu avea terea să scoată o vorbă: sta nemișcată ca o tuc.

Biata mea barcă! șopti Dalfino plînd lemnul negru, care ca și el a înfruntat sute de furturi fără să se spargă. În ochi îi luceau lacrimi de un copil.

— Adio, Zarra, mă duc.

O sărută pe gură, și o luă la fugă pe mal spre vază, iar sângele în vine l-se răsvrătise. Întâlni cu grănicerul tocmai supt felinar, și el ca un tigr, și i tăie gâtul cu o lovitură mică, de nu avu vreme să scoată nici un sunet.

Și pe când lumea alerga, el se aruncă în marea pieri în valuri, apăru iar luptându-se cu puterea lui supraomenească; îl văzură iar în spuma delfinului, apoi pieri în întunericul mării, în șuerăturile șirocoului și în țipetele despetale cumetrii Gnese.

Din Italienește de: P. Rinaldi

Szilágyi Eleonora

fabrică de liquer, puncii și rum
CLUJ-KOLOZSVÁR str. Kossuth L. 25

Să cumpărați numai rum și liquer de SZILÁGYI ELEONORA pentru că acela este cel mai bun și cel mai ieftin. — Se capătă ori unde.

Prăvălie principală de vândut Kossuth Lajos utca 25.

Mare magazin de tea.

Telefon 239. Fiți atenți la adresă!

*Cu dureroasă admirație am urmărit
bilă de clipă eroismul creștinesc dovedit
fața unei crude morți încet sfășietoare
greul zilelor din urmă a fost resimțit în
arpași ca și în Viena.*

*Pentru noi ca și pentru d-voastră pierde-
re va rămânea mult timp ireparabilă.*

*Rămâie și stăpânească spiritul lui Lueger
să ne conducă spre un viitor glorios.*

Redacția ziarului »Gazeta Transilvaniei«
la Brașov a adresat telegrama:

*Adânc impresionat de moartea valorosu-
bărbat și prietin al poporului românesc
Carol Lueger, Vă exprimăm profundele
ziestre condoleanțe.*

Condoleanțele moștenitorului de tron.

Viena, 11 Martie. Arhiducele Francisc
erdinand a trimis din Brioni, unde petrece
câteva zile, următoarea telegramă:

*Pierderea dureroasă suferită de Viena
întreaga patrie m'a atins adânc. Primiți
rticiparea mea caldă și sinceră la doliul
stru. Sper că activitatea atât de patrio-
ică și nobilă a decedatului va servi și în
tot tuturor ca model.*

Condoleanțele corpurilor legislative din România.

Atât Camera deputaților cât și Senatul român
au exprimat adâncile lor regrete pentru moartea
relui bărbat.

La Cameră. la cuvântul dl Mihail Cantacu-
o: O telegramă ce am primit azi dimineață
partea primului ajutor de primar al Vienei
a adus la cunoștință vestea tristă despre în-
area din viață a dlui Carl Lueger, primarul
apnei. Lueger a fost un sincer amic al româ-
toar, și dragostea sa s'a manifestat și acum
ru ani, când a făcut aceia strălucită primire
marului și consiliului comunal al Capitalei
mâinii. Sânt sigur că, deși venită din partea
bi membru al opoziției, propunerea mea va fi
mită de adunare. Propun de a se transmite
nsiliului comunal din Viena expresiunea du-
ei noastre a tuturor pentru pierderea încercată
lauze).

Dl Emil Costinescu: Guvernul se asociază cu
adâncă durere și din tot sufletul la omagiul adus
unui bărbat care a fost nu numai un om mare
și valoros în patria sa, ci și un amic sincer și
încercat al românilor. (Aplauze).

Dl Președinte: Sentimentele unanime ale Ca-
merii mă autoriză să exprim aceste sentimente
urmașilor lui Lueger și consiliului comunal.

La senat. la cuvântul dl Gen. Budișteanu:
Țara a pierdut pe un mare filo-român, dr. Lue-
ger. Sânt îndestul de cunoscute simpatiile ce
acest bărbat a avut pentru români. Cred că sânt
interpretul tuturor propunând să trimitem o te-
legramă de condoleanță familiei defunctului.

Dl Spiru Haret: Guvernul se asociază din
toată inima la propunerea exprimată și regretă
adânc pierderea acestui bărbat de stat, cel mai
bun prieten al nostru din Austria.

Primarul Bucureștilor Procopie Dumitrescu
precum și fostul primar Mihail Cantacuzino au adresat primăriei din Viena te-
legrame în care deplâng pierderea nemăsu-
rată a ilustrului cetățean și entuziașt filo-
român.

Condoleanțe generale.

Mereu sosesc mi de scrisori și telegrame de
condoleanțe din toate părțile monarhiei.

Ministrul Bavariei la Viena s'a prezentat în per-
soană la primărie și a adresat ajutorului de pri-
mar Dr. Neumeyer o telegramă în care îi comu-
nică condoleanțele regentului Bavariei, prințul
Luitpold.

Ministrul de externe contele Aehrenthal a a-
dresat consiliului comunal scrisoarea următoare:

»Dr. Lueger prin activitatea sa plină de rlvnă
și a câștigat merite neperitoare pentru orașul său
natal, care i a fost atât de drag. În acelaș timp
a fost însă, în activitatea sa patriotică, și pentru
concețării o pildă strălucită de simț de datorie.
Operele lui li asigură un loc de onoare neperitoare
în analele Vienei și amintirea lui va trăi de apu-
rura«.

Ministrul Germaniei Tschirschky s'a prezentat
la primărie în persoană, anunțând că va asista
la înmormântare în calitate de reprezentant al Îm-
păratului Germaniei.

Consiliul comunal din Berlin a adresat magis-
tratului din Viena o scrisoare caldă de condo-
leanțe.

Nunțiul Granito a prezentat condoleanțele Papei

și-l va reprezinta la înmormântare, la care va officia
arhiepiscopul Nagl.

Pe catafalc.

Viena, 11 Martie. De azi dimineață, cadavrul
lui Lueger e așezat în Volkshalle. Pereții sânt
îmbrăcați în negru. Dealungul pereților sânt
glastre de flori și plante exotice:

Catafalcul e cam plecat, încât se zărește bine
fața mortului. Măinile lui, îmbrăcate în mănuși
albe, sânt încrucișate pe piept. Fața îi este pa-
lidă. În jurul sicriului ard nenumărate lumânări.

La picioarele sicriului zace o singură cunună:
cununa trimisă de moștenitorul de tron arhidu-
cele Francisc Ferdinand.

Alături de sicriu, pe pernițe de catifea sânt
așezat ordurile primite de Lueger dela deosebiți
suverani.

Sicriul e păzit de servitorii primăriei, îmbrăcați
în mare ținută. În anticameră sânt așezate nenu-
mărate cununi.

Dela orele 12 lumea a primit voie să intre în
Volkshalle.

Ziarul nostru a depus pe sicriu, în nu-
mele presei românești, o mare cunună, îm-
podobită cu o panglică tricoloră și cu in-
scripția: »Presa românească din Transilva-
nia și Ungaria — distinsului amic al po-
porului nostru.

Testamentul lui Lueger.

Viena, 11 Martie obiectul discuției publice este
moștenirea lui Lueger. Aseară a avut loc o șe-
dință a consilierilor comunali creștini-sociali, în
care s'a discutat testamentul lui Lueger. Testa-
mentul a fost citit și comentat de către cei de
față.

A venit în discuție hotărârea lui Lueger privi-
toare la alegerea lui Weisskirchner, care a declarat
că testamentul este vechiu și că în timpul din urmă
relațiile s'au schimbat astfel, încât însuși Lueger
s'a pronunțat ca dânsul să intre în minister. De
aceea nu poate primi candidatura la postul de
primar.

Candidat la primărie a fost designat dr. Gess-
mann, iar principele Leichtenstein a fost candidat
la șefia partidului.

Scrisori inedite de V. Alexandri.

XXIII.

Lui Al. Hurmuzachi.

Mircești, 30 Ianuarie 1865.

Iubite Alecu, Astăzi e una din acele zile de
nă în care focul sobii pare a se mândri de
portanța sa, căci el ține locul soarelui. Afară
ge cu viscol, pământul s'a învâlit cu blană
să, o blană însă ce-ți însuflă fiori îngheațati;
mal câți-va corbi se zăresc negrind și se aud
rând prin aer... Ei rid de ger și trag palme
arpile lor peste fața iernei. Acum dar e vreme
grăim împreună, ca doi vechi amici, cari au
ulte de spus.

Mă întrebi cum petrec și lucrez la Țară? Pe-
cu multumire în compania bibliotecii mele
mă ocup de compuneri dramatice. Am trimis
acum lui Millo, la București, vre-o cinc
anuscrite, adică două comedii și trei cântece
mice și, de nu aș fi fost bolnav vre-o trei
ptămâni, aș mai fi adăugit ceva la acele opere
oare.

Dacă m'ar întreba cineva de ce mă dedau la
șir de lucrări de asemenea natură, voi ră-
unde că lipsa de artiști capabili îmi tale arpile
mă plec a mă mărgini într'un cadru apropiat
puterile trupelor actuale din țară. Nu-ți pot
ure însă, dragă Alecu, ce adâncă desperare
nt în sufletul meu, când mă văd lipsit de ar-
ti de talent, cari să știe interpreta tot ce aș
i să scriu. Adeseori, mi s'a învâplat la Paris,
lstand la vre-o minunată reprezentare dela

»Théâtre français«, să-mi vie lacrimi în ochi, și
pentru că n'am actori după placul meu! Mă gâ-
sesc ca un om culcat într'un pat prea scurt,
prea îngust; nu mă pot întinde fără să mă lo-
vesc și să mi fac vântăță. Singurul om de un
talent adevărat și mare este Millo; prin urmare
lucrez mai mult pentru el și am întreprins o
serie de portreturi, de tipuri, supt nume de cânti-
cele comice, cari sânt totdeauna jucate în per-
fecție. Astfel am făcut: Șoldan Viteazul; Anghe-
lușa doftoroaie; Herșcu Boccegiul; Napoia retro-
gradul; Clevelici ultra-progresistul; Surugiul;
Chirița în Paris; Barbu Lăutarul; Gură căscată
politic; Paraponisitul; Ion Păpușarul etc. Toate
aceste sânt monologuri amestecate cu cântece;
unele din ele reprezintă tipuri ce se pierd pe
toată ziua din societatea noastră, precum: Mama
Anghelușa; Surugiul; Barbu Lăutarul; Ion Păpu-
șarul etc. Pentru urmașii noștri, ce vor fi cu-
rișii a avea o idee de timpul actual, acelea cân-
tecele vor înfățișa portreturi fotografice. Întru
aceasta consistă tot meritul lor.

Dela 1840 mă ocup neconținut cu teatrul ro-
mânesc și caut a învâși repertoriul nostru dra-
matic cu piese originale, pentru de a combate
mania traducerilor păcătoase de drame pocite, ce
există la București și cari s'au lătit în toată țara;
însă a trebuit să pășesc treptat în lucrarea mea,
adică potrivit și cu necultura limbii și cu gustul
neformat al publicului și mai vârtos cu neexpe-
riența amatorilor ce se dedau la arta dramatică.

Limba noastră, deși frumoasă în gura poporu-
lui și poetică în cântecele sale, nu a fost încă mlă-
diată pentru conve sare de salonuri. Prin urmare
ea nu ajută cu îndestulare rostirea simțirilor de

un grad mai înalt, de o nuanță mai delicată; tre-
buie cineva să o manieze cu multă știință și cu
mult tact pentru ca să o facă a exprima scena
de înaltă comedie.

Publicul fiind încă tînăr și pot zice necoplit
în mare parte, nu se interesează decât la drame
cu strigăte și cu omoruri, sau la farse pipărate,
de soiul lui *Lumpatus vagabundus* etc. Actorii?
Ce sânt? O adunătură de tineri amatori, fără în-
vățătură, fără vocație și de tinere cari de abia știu
a citi. Cei mai mulți fac parte din o lume în care
simțirile înalte sânt cam străine; prin urmare el
nu pot să se urce până la gradul adevăratei co-
medii. Rolurile de țărani, de boeri de țară, de ma-
halagii, de jupăne din casă, de *madmuzele* dela
grădina publică, etc. le cuvîn; însă rolurile de
amoreze delicate, de dame de salon, de cavaleri
nobili, într'un cuvânt de caractere ce sânt din
domeniul comediei înalte, devin ridicole pe scena
noastră de astăzi. Există în adevăr câteva excepții
în numărul actorilor, dar cu o rândunică, sau
două, nu se face primăvară.

Din aceste cauze am fost obligat a mă ținea
până acum de soiul pieselor ca »Kirița«; »Doi
morți vii«; »Piatra din casă« etc., însă am cercat
neconținut a mă sul treptat către regiunile co-
mediei de salon, care singură este chemată a
forma limba convorbirei românești.

Nu știu dacă am creiat Teatrul Național, dar
știu că i am adus un mare concurs și că aș fi
fericit de a-l vedea prosperând și reformându-se
bine. Am dat guvernului ideea de a trimite la Pa-
ris un număr de tineri, bărbați și femei, ca să
studieze arta teatrală, însă guvernul a preferat a

lor. Să înșiruie și trăsurile vre-o 35 la număr. Și pornim. Mergem la oficiul primarului, să-l luăm împreună cu stimatea doamnă, cu noi. În stradă deja ne așteaptă cu automobilul. Picăm. Parcurgem câteva străzi în conduct, apoi ajungem la hala în care aveau să fie sfințite drapelurile. A trebuit să așteptăm mult după părintele Mihălițianu căruia i se întâmplase o nenorocire cu trenul și nu aveam la îndemână alt preot român. În răstimpul acesta maiorul orașului, încunjurat de reprezentanții gazetelor engleze din loc, ține cerce, cu acei cari știu bine engleza, să interesează însă și de ceilalți, întreceri și de modest subsemnatul. Doamna nașă a drapelului american, (soția mayorului) ține de altă parte cerce cu damele românece. E o vie animație.

La 11 ore sosește cu părintele Mihălițianu, cu domniile reprezentanți dela Indiana Harbor și Gary. Se purcede la celebrarea serviciului dumnezeiesc. Sala e mare și spațioasă. Cântările, evlavioase, melodioase au în ele farmecul și timbrul original al cântărilor noastre bisericesti. Se începe apoi actul sfințirii. Când stropește părintele Mihălițianu drapelurile, rînd pe rînd, muzica cântă, când imnul național, când cel american. Ne ungem pe urmă cu mir și ne retragem. Se începe conductul, mai parcurgem câteva strade de frunte din oraș. La monumentul »Cerkle« al războiului pentru neătarnarea statelor unite și al soldaților perși în acel război, ne fotografăm cu toții. Urâm apoi în trăsura și mai parcurgem câteva strade, mergem apoi la hala, în care avea să se servească banchetul. Masele întinse, muzica cânta, supă ajunge pe masă. Ne sculam și după dăcina de-acasă zicem câte un »Tatăl nostru«, apoi ne așezăm iarăși. Bucatele să perindă. Vine berea și cu a vorbirile. Firul toasturilor îl deschide d. președinte al com. aranjator, Ioan Ursu. A vorbit apoi președintele »Uninunii«, d. Vasile Lăpădat. Vorbește bine și frumos pledând pentru societăți și Uniune. După dănsul urmează nașul steagului american, mayorul orașului, care ține un toast chilometric, plin de bune sfaturi și îndemnuri, termină spunând că drapelul american reprezintă conglomerata tuturor statelor din America, pe când al nostru e special; ne îndeamnă să ținem la el ca la ochii din cap. Spune că lui (era republican) îi e tot una de vor ținea românii la alegeri ca republicani ori cu democrații, el voințe să rămânem însă așa cum ne-a știut și până aci, cetățeni pașnici și dornici de înaintare națională pe toate terenele, dorește mult spor societăților și Uniunii tuturor românilor le dorește să-și ajungă scopurile culturale — naționale ce le urmăresc în statele Unite. După dănsul vorbește părintele Mihălițianu, d. Ioan Roman (Iancu Delamare) apoi d. Ioanovici, redactorul »Americii«, d. Alexandru Băcilă, A. Crăciun, P. Chima, S. Lupse, și alții mulți. Toți vorbitorii au fost viu aplaudați, dar mai ales mayorul orașului. Pe urmă s'a început baterea cuielor în drapeluri. Intre alții au bătut cuie Uniunea și Institutul tipografic câte unul cu câte 5 dollari.

Seara producție teatrală bine reușită și joc animat până târziu dat de amândouă societățile din loc »Lumina poporului român« și »Steaua Română«. Producția s'a început cu »Deșteaptă-te Române«, cântată de cor. A urmat piesa teatrală »Slugă la doi săptămâni«, bine și cu succes jucată. După ea a intonat corul »Latina gîntă«. A urmat »Cinematograful« asemeni bine jucată și apoi de încheiere corul a mai cântat »Pe-al nostru steag«. Conducător al corului și dirijor de teatru a fost d. D. Jitian. Toți, atât corul cât diletanții s'au achitat foarte bine de rolurile luate asupra lor. Diletanții au produs mult haz, prin buna interpretare a pieselor, hazii pe unele locuri, aplauzele, cu cari îi răsplătea publicul plăcut că nu vor să mai înceteze.

După asta s'au înșirat părechile la joc, iar bătrânii pe de laturi visau focul tinerețelor de odinioară și câmpiile Ardealului înștrăinat, apoi să mai trăgeau la câte-o bericică. Aproape în zori ne-am depărtat pentruca ziua următoare să ne întâlnim la adunarea Uniunii — la muncă stăruitoare.

Serbarea din Oradea-mare.

Azi s'a isprăvit serbarea din Oradea-mare în mijlocul unei însuflețiri generale.

Danțul de astă noapte a ținut până dimineața către orele 6 dimineața. Impresia generală a serbărilor e nu se poate mai frumoasă. Toți constată că seara de ieri a fost un eveniment, prima afirmare a culturii românești. Meritul ei e și mai mare prin faptul că ele au avut darul de a trezi și a uni pe toți bihoreni fără deosebire într'o mare tabără pentru cultura națională.

Afară de asta ea a înfrățit pe românii din toate părțile cu bihoreni cam răsleți până acuma de marea mișcare românească. A fost mai ales îmbucurător faptul că serbarea asta a avut puterea de a întruni și pe românii din ținutul Sălăgiului. Preoțimea ortodoxă a Bihorului și cea unită a Sălăgiului s'a întâlnit în gândul frățesc al renașterii culturale. În publicul atât de numeros am văzut și 200 de țărani români bihoreni din părțile Orăzii îmbrăcați în portul negru al țărănilor de aici. Pentru ei mai ales serbarea a fost o relevație culturală.

O desmintire.

Printr'o neînțelegere cauzată prin deranjarea liniei telefonice, în raportul nostru de ieri s'a strecurat o greșală. Este neexact că M. Sa Regele Carol și d. Ionel Brătianu ar fi trimis orice sume pentru serbarea de ieri. În interesul adevărului rectificăm greșala aceasta,

Conturile încasărilor încă nu s'au putut face până acuma din cauză că nu au sosit încă toate biletele distribuite pentru plasare.

Persoanele.

Nu voi avea nici decum pretenția de a face o listă a celor prezenți, căci la un număr atât de mare și la un public venit din atâtea părți, asta a fost o imposibilitate.

Voi da însă lista grupului de diletanți din Sibiu cari au reprezentat Șezătoarea. Observ că Albina din Sibiu a dat o dovadă de înțelegere pentru rostul național și cultural al băncilor noastre, acordând unui număr însemnat de funcționari un concediu de mai multe zile. Numai astfel s'a putut înfiripa Șezătoarea la Oradea-Mare. Același largime de vederi a dovedit și Bihoreana față cu funcționarii ei, atât de activi la pregătirea serbării.

Iată lista grupului din Sibiu:

D-na V. Triteanu, d-na M. Crișan, d-na Hortensia Goga, d-na dr. Beu, d-na Popescu, d-na Roșca, d-na Murășan.

D-șoarele: Cl. Goga Mimi Popescu, Rea Popescu, Florica Brote, Letiția Imbăruș, Iacob, A. Moga, A. Comșa, S. Crișan, C. Man, M. Popp, Aurelia Bloț.

Domnii: Brediceanu, I. Enescu, C. Popa, Dr. A. Bogdan, I. Rebege, S. Roșca, A. Crișan, N. Boeriu.

Despărțirea.

Nici-odată poate nu am văzut o despărțire mai mișcătoare și mai duiosă ca aceasta. Orădanii, ce-i drept, în învălmășeala organizării au fost une-ori nevoiți să neglije puțin pe străini, mai ales pe sibieni — sau poate am avut impresia asta. În schimb însă, după serată, ei i-au înconjurat pe sibieni cu toată dragostea.

Masa înainte de plecare s'a luat împreună la Vulturul-negru. Toți românii din Oradea-Mare au venit. A vorbit în numele arădanilor d. Dr.

Coriolan Pap mișcat și elocvent, mulțumind străinilor pentru jertfa ce au făcut.

A răspuns domnul Tiberiu Brediceanu.

Covârșirea sentimentului l-a făcut pe muzicianul nostru orator. A vorbit simplu și cu căldură și a fost aplaudat de toată sala.

Pe urmă corul sibienilor și al »Hilariel« au cântat împreună. Părea că sufletele se topesc într'o mare înfrățire. În sfârșit d. Dr. Anton Bogdan a fermecat din nou cu fiuierul pe cel de față. Am văzut ochi în lacrimi și pe fețele tuturor se răsfărgea aceeași emoțiune simțită adânc.

La gară, la orele 4 p. m. scenele de duloasă despărțire s'au repetat. Venise »Hilaria« și toți românii din Oradea. S'a cântat împreună, sibienii din vagon, iar orădanii afară, până în clipa plecării trenului. Peste geamurile vagonului stăteau plecate în șir unul lângă altul, capetele blonde și brunete cu un zîmbet de regret, pe când o ploaie de flori curgea pe ele. Și pe când »Hilaria« cu glasurile-l bărbătești cântă pe loc, vagonul pus încet în mișcare, ducea cu sine o fluturare de glasuri femeiești care slăbea tot mai mult și se pierdea ca o chemare, o dorință din suflete, strivită de bubuitul brutal al roților...

A fost o căldură și intensitate de emoțiuni, o efuziune de sentimente curate care numai între frații aceluiaș ideal și aceloraș dureri e cu putință.

Puterea de farmec a muzicii a săvârșit minunea asta a înfrățirii între orădanii răsleți până acuma, și românii din celelalte părți — rezultatul cel mai de preț al serbării de ieri.

Cruce lui Russu-Șirianu.

Pentru crucea lui Russu-Șirianu au mai contribuit: Dr. Dionisie Stoica Șimleu, 5 cor., Simeon Bolc, preot, Șomosches, 2 cor., Fiore Faur, Șomosches, 1 cor., Ioan Iacob, Șeitin, 40 til., Ioan I. Lăpădatu, Orăștie, 5 cor., Traian M. Gomboș, Rădăuț, 2 cor., Colecta dela o masă modestă din Murăș-Oșorhei într'un cerc de prieteni ai lui Russu-Șirianu 20 cor.

C. 35.40

Continuarea colectei din Chișineu.

Colecta din Giula-Varșand prin Vincențiu Pantos, preot dela Vincențiu Pantos, preot, 2 cor. Dr. Mihail Marcuș, avocat, 5 cor., Aurelia Ardelean, 2 cor., Aurora Marcu, 5 cor. Dr. Teodor Pop, medic, 2 cor., Constanța Popoviciu, 2 cor., Bodea Cornel, cand. de preot, 1 cor., Trifun Galția, 1 cor., Ioan Marcu, 1 cor., Bălaj Gheorghe, econom, 10 fil., Glorie Mărgăran, econom, 50 fil., Ioan Pasca, econom, 50 fil., Gavril Mărgăran, 20 fil., Pop Veselie, econom, 40 fil., Nicolae Cișmaș, inv. 1 cor., Teodor Lucaci, inv. 50 fil.

C. 24.30

Colecta din Otlaca prin Romul Mladin preot, dela: Iustin Iancu, preot, 2 cor., Romul Mladin 3 cor., Ionel Mladin 1 cor., Veturla Mladin 1 cor., Petru Popa, econom, 1 cor., Mihai Drăgan, econom 2 cor., Toader Brad 1 cor., Văd. Maria Pitiș 1 cor., Sofia Pitiș, 1 cor., Ioan Buder 1 cor.

C. 14.—

Colecta din Mișca prin Teodor Pinter, preot în Mișca dela aderenții lui Russu

C. 14.80

Colecta din Socodor prin Dimitrie Muscan, econom, dela: Toader Muscan 1 cor., Dimitrie Muscan, 1 cor. 40 fil., Eva Muscan 40 fil., Dr. Iustin Marșleu 10 cor., Iosif Berariu 2 cor., Ștefan Juncu 2 cor., Ambrosie Berariu 2 cor., Petre June nr. 477.60 fil., Ioan Nădăban 30 fil., Dimitrie Nădăban 50 fil.,

CARL TISCHER
SIBIU-NAGYSZEBEN, Reitschulgasse 6.

Instalează atât în loc cât și în proviță lumină electrică-telefon, sonerie și paratunete; transformează lămpi de petrol pentru ardere cu electricitate cu prețuri ieftine. — Serviciu prompt și conștiințios.

Ioan Buștea 50 fil., Mihaiu Mărtin 20 fil., Dimitrie Barna 1 cor., Catița Nădăban 20 fil.

C. 23-10

Colecta din Sinteza prin G. Costa, învățător, dela: Gheorghe Costa 1 cor., Gheorghe Costa, iurist, 1 cor., Simeon Orodan 40 fil., Vasile Incicaș 40 fil., Ioan Ardelean iun. 20 fil., Gheorghe Bătrîn 60 fil., N. N. 40 fil., Kosta Ig-vác 50 fil., Nicolae Fălcușan 40 fil., Antoniu și Ioan Cicaziu 2 coroane, Antoniu Biger 1 cor., Petru Farcuț 20 fil., Simion Cicaziu 1 cor., Ioan Chirilă 1 cor., laolaltă — — — — —

C. 10-10

Colecta din Pilul-mare prin Teodor Leucuța cand. de preot dela: Gheorghe Petrovici preot 2 cor., Mihaiu Rațiu preot 1 cor., Ștefan Muntean stud. int. 1 cor., Mihaiu Pantoș neg. 2 cor., Mitru Harțau, econom 1 cor., Teodor Lecuța 2 cor., Ioan Marșieu, propr. 2 cor., Traian Sfășie, econom 1 cor., Petru Moțiu, econom 1 cor., Mihaiu Dobrița, econom 1 cor., Pasc Moțiu 1 cor., Orențiu Moțiu 1 cor., Simeon Muntean 50 fil., Mitru Moțiu 1 cor., Pavel Pușcă 50 fileri, laolaltă — — — — —

C. 18.—

Colecta din Sinteza prin T. Fălcușan, econ. dela: Sever Busila, 2 cor., Teodor Fălcușan, 2 cor., Petru Fălcușan, 1 cor., Simion Fălcușan, comerciant 2 cor., Ana Fălcușan, 50 fil., Florica Fălcușan, 2 cor., Ioan Bătrân, 1 cor., Teodor Micula, 40 fil., Georgiu Bigeriu, 2 cor., Simeon Ghiuca, 20 fil., Petru Sfetu, 40 fil., Igrățiu Mihai, 1 cor., Simion Ardelean, 1 cor., Ioan Șeș, 50 fil., și soția Catița Grec, 50 fil., Petru Bătrân, 1 cor., Petru Ban, 60 fil., Iencicaș Gheorghe 1 cor.

Cor. 19-10

Colecta din Șimand prin Ștefan Leucuța, preot dela Ștefan Leucuța 2 c., Ersilia Leucuța 1 cor., Ștefan Hotăran jude comunal 1 cor., Petru Ciocan 40 fil., Petru Momac 1 cor., Teodor Hotăran 50 fil., Ioan Dobre 50 fil., Petru Popa 40 fil., Flore Per 20 fil., Lazar Hotăran 20 fil., Ioan Turdean 2 cor., Cornel Grozda 5 cor., Petru Anghelul Vasiliu 1 cor., Vasiliu Mornăllă jude 1 cor., Pavel Stana 50 fil., Ioan Mornăllă, epitrop 50 fil., Florian Ungurean 40 fil., Ioan Stupar 1 cor., Gheorghe Beleş 1 cor., Mitru Capra 1 cor., Petru Crișan 1 cor., Ștefan Hotăran 40 fil., Petru Bozgan 40 fil., Teodor Mișca alui Marie 1 cor., Ioan Toconiță, învățător 1 cor.

Total C. 24-40

Laolaltă cor. 265-30

Sumele de până-aci > 755.58

Total Cor. 1020 88

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Regele Bulgariei la Sultan.

Constantinopole, 11 Martie. Ziarul »Sabak« anunță că probabil în cursul săptămânii viitoare regele Bulgariei Ferdinand va vizita pe Sultan. Regele Ferdinand va fi însoțit de ministrul-pretedinte Malinov și de ministrul de externe Pa-pricov.

Scufundarea unui vapor unguresc.

Constantinopole, 11 Martie. Vaporul »Nádor« al societății de navigație levantine, care a plecat din Constantinopole spre Antwerpen, când a părăsit portul s'a ciocnit cu vaporul grecesc »Agios Giorgios« și s'a scufundat. Și vaporul grecesc a suferit avarii mari.

Constantinopole, 11 Martie. Marinarii vaporului »Nádor« s'au scăpați. Vaporul venia din Odesa și aducea 3650 tone de grâu și păpuși. Valoarea vaporului însuș

era de 500.000 coroane. Până acum nu s'a putut constata cine poartă vina acestei ciocniri.

Apropierea austro-rusă.

Berlin, 11 Martie. Ziarul »Vossische Zeitung« anunță din Viena: Terminarea tratatelor pentru restabilirea relațiilor diplomatice normale între Austro-Ungaria și Rusia se așteaptă pe săptămâna ce vine. Comunicatul oficios în chestiune se va publica probabil încă înainte de Paști.

Reforma electorală în Prusia.

Berlin, 31 Martie. Dieta prusiană a început a doua citire a reformei electorale, care a fost primită. Conservatorii au cerut votul pe față, ceea ce s'a respins cu 124 de voturi contra și 62 pentru. Național liberalii au votat contra. Se crede că aceasta va provoca o ruptură cu conservatorii.

Situația în Grecia.

Viena, 11 Martie. Situația s'a agravat. Zorbas a început să-și piardă influința. Liga militară face cereri nouă, neadmisibile. Menține trupele în cazarme. Numărul adversarilor dizolvării ligei crește mereu. Se crede că guvernul va ceda și că Veniselos va veni la putere.

Be'grad, 11 Martie. Regele Petru va pleca la 21 Martie la Petersburg prin Semlin-Budapesta Cașovia Oderberg-granița-Varșovia.

Chestiunea desproprietății polonilor.

Berlin, 11 Martie. Ziarul »Zukunft« scrie că după ce s'a votat odată de către dieta prusacă legea desproprietății polonilor, polonii din Austria au anunțat pe ministrul de externe, contele Ahrenthal, că vor combate tripla alianță în cazul dacă legea se va pune în aplicare. Contele Aehrenthal a intervenit la Berlin cerând amânarea aplicării până ce va vorbi personal cu cancelarul Bethman-Hollweg, ceea ce s'a admis.

Facultatea italiană

Viena, 11 Martie. Parlamentul a luat în dezbateri facultatea italiană în prima citire. Discuția se va continua Marți.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 11 Martie n 1910.

— Pentru fondul zariștilor români. Dl Vasile Groza, cand. de preot a dăruit 10 cor. pentru fondul zariștilor de logodnă cu dșoara Draga Stanii.

— Pentru »Reunirea femeilor române din Arad și provincie«. Dna Ana N. Marcu, Arad, s'a înscris de membră pe viață plătiind în numerar suma de Cor. 40. D. Dr. Victor Botescu avocat Hațeg, a donat în favorul zidirei internatului de fete din Arad, suma de Cor. 20.

— Alegere de preot. Ni se scrie: În 8 Martie a fost ales în comuna Archiș tânărul teolog Simeon Stana, cu mare însuflețire.

În comuna bântuită de multe secte și rătăcirii religioase, se leagă — precum ne scrie corespondentul — multe speranțe de tânărul și entuziastul teolog.

— Averele lui E. Carada. Marți după amiază s'a făcut inventarierea averii regretatului Eugen Carada, fost director al Băncii Naționale.

La orele 4 d. a. dl stagiar dela secția I-a Im-

preună cu greșierul acestei secțiuni s'au dus la Banca Națională și acolo, în fața directorilor acestei instituțiuni a surorilor și nepoților lui Carada au rupt sigiliile de pe casa de bani și de pe blorul regretatului fost director, procedându-se apoi la inventarea averii.

S'au găsit în casa de bani efecte de ale Băncii Naționale ale fabricii Letea și Casei rurale în sumă de un milion și vre-o două sute de mii de lei.

Inventarierea a ținut până la orele 5 jum.

— Un proces de mai multe milioane. Citim în ziarele din România: »De câteva zile se află în București preotul Valeriu Nicolaevici din jurul Caransebeșului și învățătorul Valeriu Popovici din Timișoara(?) Ambii având mai multe acte originale vor dovedi înaintea justiției că sânt adevărații moștenitori ai defunctei Ecaterina Manulo Cardini, care este decedată încă din anul 1885 și care a lăsat o avere de mai multe milioane pe care o stăpânește astăzi d. Const. Lecca. Stăm deci în pragul unui proces monstru care va face lumină în jurul acestei averi pe care o stăpânește de atunci d. Lecca.«

— Un învățat japonez în Budapesta. Alaltăieri capitala a primit un oaspe foarte stăniu, în persoana d-lui Dr. T. Takebe, profesor la catedra de sociologie la universitatea imperială din Tokio; venit în Ungaria pentru studiarea relațiilor politice și sociale ungurești. Pentru ași câștiga lămuririle trebuincioase studiului său s'a dus însoțit de consulul Japoniei la Budapesta, d. de Palota, la ministerul de interne și de instrucție, unde a vorbit cu secretarul Dr. Găspăr. Savantul japonez e hotărât să facă o scurtă excursie și în provincie, de unde întorcându-se la Budapesta, își va continua studiile.

— Revoltă într'o pușcărie. Din Madrid vine știrea că condamnații din pușcăria din Cartagena s'au revoltat. Aici erau puși la gros cei mai sălbatici pungăși și asasini, condamnați la câte douăzeci de ani muncă silnică. S'au făcut mai multe încercări de evadare, nici una însă în porțiile celei de acum. Anume le-a reușit să cumpere pe câțiva paznici și dela aceștia s'au câștigat revolvere și druzi de fier. Înarmați așa, la un sem hotărât de mai înainte, au tăbărât asupra paznicilor și i-au legat cobză, apoi s'au urcat pe coprișe unde legând frânghiile lungi în jurul buranelor se pregăteau să-și dea drumul peste ziduri. Printr'o fericită întâmplare însă cazul a ajuns la cunoștința poliției, care vroind să prevină evadarea trimisese deja un detașament de soldați cari ocupaseră întreagă împrejmuirea penitenciarului. Când condamnații au observat soldații au fost cuprinși de un acces de mânie și au început să improaște în ei cu țiglele de pe coprișe și focuri de revolver. Comandantul însă nu și-a pierdut cumpătul, ci a dat poruncă să dea două focuri oarbe de tun, la ceea ce pușcăriașii s'au împrăștiat ca potârnichele. Vre-o douăzeci dintre ei au reușit să iasă prin canalul prin care să scurgeau murdăriile din curtea penitenciarului, dar au fost prinși la ieșire. Doi fugari însă s'au înecat în canal, unul a fost scos acoperit de răni grele.

— Comori supt ruinele unei cetăți. În orașul Cotmenar, așezat pe țărmul de miazăzi al Spaniei, pe o spinare prăpăstioasă de deal stau și azi încă ruinele negrite de vremea unei cetăți lăstate în părăgenire. În satul dela poalele dealului demult se vorbea că supt ruinele cetății ar fi comori îngropate. S'au făcut săpături, multe ziduri au fost date la pământ, dar de urma ce-

morilor n'a dat nime. Câteva zile înainte de asta însă niște pescari săpând în jurul zidurilor au dat peste o mare cantitate de veche monedă spaniolă. Despre acest fapt au raportat îndată autoritățile, cari au ordonat dărîmarea zidurilor. Pe locul unde pescarii au găsit banii, la cinci metri, au dat peste trei lăzi de fier, ruginite și bine sigilate, ascunse între două stînci de granit. Lăzile erau până în gură pline cu scumpeturi, bățute în aur și argint, și împodobite cu nestimate. Erau multe diamante și mărgăritare acolo și s'a constatat că au fost îngropate de piraiți prin mijlocul secolului al optsprezecelea. Comoara găsită a făcut mare vîlvă între săteni și în nădejde că se vor mai găsi și altele, statul a cerut urmarea înainte a săpăturilor. Cuprinsul celor trei lăzi a fost evaluat la zece milioane lire.

— **Asasinat din lăcomie.** Un țaran din Sepeș s'a întors din America cu parale frumoase, după ce muncise și adunase cu trudă prin străini șapte ani lungi și grei. Dorul de casă l-a dat zor și a luat-o pe jos spre satul lui — departe câteva poște de unde-l lăsase trenul. Pe drum s'a întâlnit cu un cumnat al său care nu l-a recunoscut. A fost mare bucuria când i-a spus cine e. Pe urmă s'a despărțit făgăduindu-și să se întâlnească la el acasă ziua următoare. Acasă a ajuns pe inserat, dar nici soacra nici nevasta nu-l mai cunoșteau. El nu le-a spus cine e nici când l-au dat de mîncare și așternut, ca cu atât mai mare să fie bucuria când va veni ziua următoare cumnatul. Soacra și pusese însă gînd rău pe străinul pripășit la ușa casei lor, căci văzuse strălucind aurul în chimirul omului, și pe când dormea i-a turnat untură clocotită în gură. Bietul cm în urma grozavelor arsuri a murit pe loc. Soacra sa l-a tîrât stîrvul într-o cotineală din fundul curții, iar ziua următoare venind cumnatul, le-a spus că omul lor s'a întors din America.

Atunci nevasta aflînd pe cine răpusese mamăsa a lovit-o dambăua și a murit de spaimă. Soacra însă a fost băgată în ocnă.

— **Canalul din Mearterl.** Impotriva mai tuturor astronomilor specialiști, Svante Arrhenius susține că așa zisele canale de pe Marte sînt crepături, ca și cele din scoarța pămîntului. Arrhenius arată pe o hartă a cutremurelor de pămînt din Sicilia și Calabria seamănă uimitor cu rețelele de «canaluri» de pe Marte.

Lowel a întâmpinat că pe Marte canalele prea sînt lungi ca să poată fi crepături. Cea mai lungă crepătură pe pămînt, este de 600 km., pe când în Marte sînt canale lungi de 3620 km. (Phison de Pildă). Dar Arrhenius arată că și coasta apuseană a Americii de miază-zi, care se întinde de la N la S de la Arica la strîmtoarea lui Maghehaen, care e lungă de 3600 km. Celelalte crepături mari de pămînt nu se cunosc fiindcă ori se află sub apă ori prin ținuturi necivilizate. Pe Marte e altfel, fiindcă e și mai înaintat în evoluție.

Rutenii lucrează. Pe cât de mult trebuie să condamnăm felul luptei rutenilor împotriva noastră, — scrie »Patria« din Cernăuți — tot pe atîta trebuie să le admirăm dragostea pentru neamul lor și răbdarea neîntrecută, se poate spune chiar însuflețirea cu care lucrează ei pentru cauza lor națională. Dăm un exemplu: În 15 Februarie 1910 s'a început în Cernăuți în școala agronomică un curs de șase săptămîni pentru îndrumarea țăranilor ruteni în toate direcțiile economice și culturale. Urmează acel curs 38 de țărani, cărora cărmuitorii lor le-a trezit într'atîta gustul pentru cultivarea mai largă, încît fiecare din ei dă bucurios 30 cor. numai pentru a putea urma cursul. Se înțelege că intelectualii ruteni de aici grijind de scăderea speselor lor. Pentru aceste câteva coroane țărani ascultă la aceste cursuri

istorie națională și generală, geografie generală și cea a Ucrainei, cosmografie, geologie, istorie naturală, etnologie, medicină practică, sociologie, filozofie, literatură ruteană, istoria constituției austriace, economie națională, fac apoi exerciții în cântare, scriere frumoasă, gimnastică etc. Iar cei cari în cursurile sînt profesori universitari, profesori de la școlile secundare, medici, avocați etc. cari toți la un loc sînt peste 20 de inși. Rutenii încep a face educație sistematică națională. Iar noi? Să nu se uite și faptul că între cei cari urmează aceste cursuri sînt o mulțime de flăcăi din comunele mixte.

— **Se apropie cometa Halley.** În observațiile astrologice decurge în prezent o activitate febrilă. Astronomii muncesc neodihniți zi și noapte și fixează bolta cerească cu telescoapele. Conform știrilor celor mai nouă astrologii vîd deja temuta cometă, care docamdată se arată, privită prin spectroscop, numai ca o pată de negură. Nu peste mult va sosi însă și vremea ca s'o vedem și cu ochii liberi.

Cometa se depărtează mereu de soare și coada ei enormă se va lîi pe cer în zilele din urmă ale lunii Marte, revărsînd o strălucire neobișnuită peste bolta întregă. Cître 20 April vom vedea faimoasa cometă în toată a ei mărime.

Lumea întregă e viu agitată, căci în 18 Mai are să se vadă dacă vagabondul din univers va pricinui ori nu o catastofă fatală pentru pămîntul nostru. Astronomii zic că n'avem de ce ne teme, căci capul cometei nu se va ciocni la nici un caz cu pămîntul. Dacă pămîntul ar trece prin coada cometei, nu s'ar întâmpla nici o nenorocire, deoarece »gazurile veninoase« nu sînt decît niște simple povești. Dar admițînd chiar că cometa însăși s'ar izbi de pămînt, nici în acest caz n'avem să ne temem de o catastofă și cel mult am avea rară ocazie de a ne desfăta la priveliștea unei feerice ploii de stele, cum numai în basme se povestește.

Deci n'avem să ne temem, nu trebuie să ne îngrozim de pe acum. Cometa Halley e un vagabond ceresc liniștit și blînd, care face la venirea sa sgomot mare și reiese în cele din urmă că e un laș și jumătate, care n'are curajul să se ia la luptă cu globul nostru îmbătrînit în vijelii și necazuri cu mult mai mari.

— **O greșală nenorocită.** Intr'un oraș din Germania a murit zilele trecute un otelier. Cadavrul lui însă a început să disloce simptome de înveninare, iar rudele cercetîndu-l cu medicul au descoperit că a fost înveninat cu clorură de caliu. S'a pornit percheziție și s'a aflat că nenorocitul a fost victima unei greșeli. Anume medicul îi dase cura de Karlsbad, iar nenorocitul a luat sarea la o droguerie, unde din greșală i-s'a dat caliu. Și așa a urmat cura o săptămână întregă, deși vedea că-i merge rău, totuși credea că acesta e efectul inițiat al curei, dela o vreme înveninîndu-și întreg organismul a murit.

— **Dela Reghin Duminecă,** în 13 Martie n. Reghinul va fi locul, unde se vor desfășura frumoase trei românești. Despărțămîntul până aci amorțit al »Asociației« va inaugura o nouă eră de activitate. Ca delegat al comitetului central dela Sibiu va veni d. Dr. Nicolae Vecerdes, dirigentul fil. »Albina« din Brașov, ținînd o conferință literară despre: »Temeliile culturii românești«. În aceeași după amiază va fi *sinod protopopesc*, va fi o constătuire în vederea înjghebarii unei filiale a *băncii »Mureșana«*. Seare va fi *concert și teatru* condus de zelosul director artistic al fondului de teatru d. Aurel Bănuș, care din 15 Decembrie n. colindă românismul (mai ales nordul și aceasta

de sigur intenționat, căci aci e lipsă de mai multă indemnare și organizare!) jucînd teatru și ținînd conferințe în orașele noastre. Din comuna învecinată Hodac, va veni o trupă de țărani români cari vor danța în pauză danțuri naționale. Dar fiindcă programul este așa de felurit și atractiv pentru toată lumea, se întrevede o mare afluență de lume la această frumoasă serbare românească. Să sperăm că este cu adevărat începutul unei ere de renaștere a »Văii Mureșului«. *Coresp.*

— **Jancsó Benedek în Arad.** Cu prilejul serbărilor comemorative a zilei de 15 Martie 1848, va sosi la Arad, pentru a ținea o conferință, Dr. Jancsó Benedek, cunoscutul publicist ungar, care a publicat nenumărate articole ungurești despre chestia naționalităților — în spirit șovin unguresc.

— **Cum se măsoară înălțimea atînsă de aeroplane.** Pentru realizarea acestui scop s'au întrebuintat mai multe mijloace.

Unul din cele mai simple, e mijlocul balonșelor captive, care nu indică decît înălțimea minimală și care au și inconvenientul că nu pot fi întrebuintate decît pe un timp perfect calm.

Întrebuintarea barometrelor de înregistrare nu a dat rezultate bune din cauza vibrațiilor datorită motorului și a sgudulturei din momentul atingerii solului.

Precedul care dă cele mai bune rezultate există în a lua două puncte pe sol, a cunoaște distanța dintre ele, se măsoară unghiul fiecărui din ele vizînd aeroplanul, și a determina în mod trigonometric înălțimea.

Astfel luate măsurile sînt riguros exacte.

x **Viticultori,** cereți în interesul vostru dela marele proprietar de vii Nagy Gábor din Kóly (cott Bihor) cea mai nouă listă de prețuri. În această carte bine aranjată aflați multe lucruri folositoare și e bine să le știți.

x **Pentru 60 de filleri,** poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvoriu, Rachiu de drojii și Rom. 10 dose în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. *Burget Frigyes,* farmacist în Cluj-Kolozsvár.

Gronica socială și artistică.

Concert în F. Oșorhelu. Biserica românească din F. Oșorhelu invită la concertul urmat de danț, ce va avea loc Duminecă, 13 Martie n. în școala românească din F. Oșorhelu.

Concert în Lighet. Corul vocal al bisericii gr-cat. române din Lighet invită la concertul împreunat cu teatru, ce va avea loc în școala românească din Lighet, Duminecă, 13 Martie n. Se va juca »Tinerețe-Nebunețe«, comedie de O. Cătană. După teatru danț. Începutul la orele 8 seara.

: Abonați și răspândiți :
— în toate părțile —

„TRIBUNA“

cereți în toate hotelurile
cafenelele și ospătăriile.

Schuber Lajos

vopsitorie de primul rang și atelier de curățit hainele de mătase și fire de lână, cu putere de aburi

Szabadka, Beresényi-u. 314.

Primește vopsirea și curățirea de *halne bărbătești și femeiești, uniforme, pardale de dantele și tunis, umbrele, broderii.* Dantele vopsesc conform gustului celui mai rafinat, după modele. Primesc curățirea de materii de mobile atât în casă, cât și afară de casă. *Mănuși de glassé și rocuri de piele* se vopsesc elegant. — Hainele de doliu se vopsesc în decurs de 24 ore. — Comandele poștale se execută prompt și conștiințios.

ECONOMIE.

Plata granelor din Arad

11 Martie 1910.

Se pare că iarna nu vrea să ne părăsească cu una cu două, căci diminețile sânt încă tot friguroase.

Sămănăturile după ce s'au dezvoltat atât de frumos, sânt încă în primejdul și e de dorit ca vremea de primăvară să ne vie deplină și statornică.

Cursul afacerilor e liniștit:

S'a vândut azi:

grâu 150 mm.	12.60—
orz 100 mm.	6.20—
ovăs 100 mm.	6.70—
secară 100 mm.	8.40—
păpușoi 150 mm.	5.70—

Prețurile sânt socotite în coroane și după 50 klg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 11 Martie 1910.

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Orza nouă

De Tisa — — — — —	28 K.	95—30 K.	—
Din comitatul Albei — —	28	> 80—29	> 80
De Pesta — — — — —	28	> 90—29	> —
Bănăneșc — — — — —	28	< 95—29	> —
De Bacica — — — — —	28	> 60—29	> —
Secară de calitate I. — —	19	> 75—20	> 05
Secară de calitate mijlocie	19	> 55—19	> 65
Orzul de nutreț, calitate I.	14	> 75—14	> 95
Ovăs de calitate I. — — —	15	> 70—16	> —
Ovăs de calitate a II. — —	15	> 40—15	> 60
Cucuruz — — — — —	14	> 80—15	> —

BIBLIOGRAFII.

În institutul de arte grafice și editură »Minerva« din București au apărut următoarele scrieri ce se află de vânzare la librăria »Tribunei«.

Björnsterne Björnson, Veselul ștrengar, trad. de N. D. Ciotori. Prețul cor. 1.50.

M. Eminescu, Articole politice. Pr. 80 bani.

A. Mirea, Caleidoscop, v. II. Pr. cor. 1.50.

H. Balzac, Moș Goriot, trad. de R. Baltag, pr. cor. 2.—

E. Lovinescu, Viața și opera lui Grigore Alexandrescu, pr. cor. 2.—

P. Cerna, Poezii, pr. 2.—

Radu Rosetti, La capătul pământului. Note din călătorie, pr. cor. 2.—

Em. Gârleanu, Nucul lui Odobaș, pr. cor. 1.50.

Gustave Flaubert, Doamna Bovary, trad. de L. Daș, pr. cor. 2.—

D. Negru, Cum ne naștem, Cum trăim, Cum murim, Știință popularizată, pr. cor. 2.—

Petru Dulfu, Cântece și povești. Prețul Cor. 1.50.

Din »Biblioteca teatrului Național« au apărut n-rele: 6. *Diavolul*, de Fr. Molnar. Prețul — 35 bani, — 7. *Ultimul văstar*, de N. Panade. Prețul 35 bani și 8. *Prostul*, de L. Fulda. Prețul 50 bani.

Din »Biblioteca Minervei« a 30 bani au apărut n-rele.

63. V. Caralvan — Domnița Ilina.

64. Nuvele italiene.

65. A. Theuriet — Prăvălia la dol crapi.

66. E. Zola — Cum mor oamenii.

67. I. Turghenleff — Intâia iubire.

68. E. de Amicis — Din împărăția iubirii.

69. A. Theuriet — Nuvele.

70. H. Taine. — Despre natura operelor de artă.

71. H. Murger. — Balade.

72. A. Gorovei. — Datinele noastre la nuntă.

73. S. Maslan. — Suflete stinghere.

74. Maxim Gorkhi. — Conovalow.

La fiecare broșură să se adauge și 10, 20 fil. porto postal.

Din valoroasele cărți ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică	cor. 1.—
Chestiuni din dreptul și istoria bis. române unite, partea I	cor. 2.—
partea II-a	cor. 1.50
Discursuri; Autonomia bisericească; Diverse	cor. 5.—
Ierarchia românilor din Ardeal și Ungaria	cor. 3.—
Mitropolitul Sava Brancovici	cor. 1.50
Amintirea lui T. Cipariu	cor. —.50

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare:

<i>I. Russu-Șirianu</i> : La Roma, schiță din călătorie	> 2.—
<i>Dr. E. Babeș</i> : Diaagnoza	> 3.—
<i>A. Cosciuc</i> : Nutrirea animalelor de casă (op. premiat)	> 1.50
<i>A. O. Maior</i> : Bibliot. copiilor, vol. II. > > > v. III și IV.	> 1.—
<i>Isidor Ieșan</i> : Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent	> 1.50

In amintirea canonicului Augustin Bunea. Articole și alte semne de durere ale neamului cor. —.50

„Impresii de teatru din Ardeal“

de Zaharie Birsan.

Prețul 2 coroane.

plus 20 fileri porto.

Tot dela librăria noastră se mai pot procura revizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură ș. a. : scrieri complete, romane, nuvele, poezii traduse, călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—30— 20 fileri pentru porto. postal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria »Tribunei«, Arad str. Deák ferencz 20.

Posta Administrației.

Marțian Andrea, Geplș. Am primit 6 cor. abonament pe Qu. I. 1810.

Ioan Rob, Oreștie. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Aprilie 1910.

Antoni Popovici, Nicollnș. Bani 1-am primit în abonament, restanță nu ai.

Alexandru Canea, Chesler. Am primit 14 cor. abonament.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Un scrietor

care vorbește și scrie românește, ungară, nemțește, — să pricepe la cartea duală, — caufă aplicare în vreo celerie advocațională ori notarială.

Epistolele le înmaniază administrației ziarului »Tribuna« Arad.

AVIZ!

Dr. Kell József

și-a deschis cancelaria advocațională provizor în ARAD, Deák Ferencz-u. Nr. 42 etagiul I.

Josif Drăgan

Oradea-mare — Nagyvárad, Nagy Sándor-utca, (Lângă prăvălia Czillér).

Cea mai avantajoasă sursă de cumpărat haine per publicul din Oradea-mare, comit. Bihorul și din mitatele vecine. Haine în rate avantajoase anjate ca în străinătate. Executare specializată. S cialități de materii engleze, scoțiene și din țară d cartea de modă și gust. Mare asortiment de va moderne. Comandele se execută prompt și conștiin

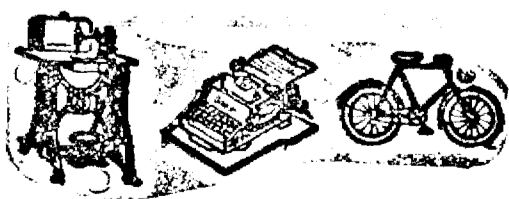
Credit pe ipotecă, pe cambliu și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoaen, la

FALK IMRE se pot procura cu plătere în rate
Mare atelier mechanic de reparaturi.

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare
Ca stimă: **Falk Imre, Kelozsavár, str. Deák Ferencz nr. 30.**

Institut financiar „LUNCANA“ soc. pe acții
in Marghita.

CONCURS.

Escrim concurs pentru postul de **contabil și casier** la institutul financiar „LUNCANA“, societate pe acții in Marghita.

Dela concurenți se cere să cunoască bine, afară de limba română, limbile maghiară și germană, și să fie pe deplin cvalificați.

Concurenții la postul de contabil trebuie să fie capabili a conduce singuri contabilitatea și a încheia bilanțul, iar ceice optează pentru postul de casier au să depună cauzia necesară, în sensul regulamentului intern, la postul de casier pot concura și dame. Dacă au cvalificația necesară.

Concurenții de ambele posturi au să dovedească:

- a) că sunt absolvenți ai școalei comerciale;
- b) că au făcut deja practica necesară la aceste institute financiare;
- c) că cunosc bine limbile română, maghiară și germană și
- d) că au împlinit 24 și n'au trecut peste 35 ani.

Contabilul va fi retribuit anual deocamdată cu 2000, iar casierul cu 1600 cor. precum și cu tantiema statutară.

Cererile au să se înainteze dlui director executiv Dr. Dionisie Stoica în Șimleu Szilágyosmlyó), până la 15 Aprilie n. a. c. Marghita, la 28 Febr. n. 1910.

Direcțiunea.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lingă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din branșa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că cumpăr, pe lângă prețul cel mai mare, haine bărbătești-domnești folosite, totasfel cojoace (bunzi) de călătorie și de oraș, prețuri și totfelul de mobile, aranjamente de prânzitoare și dormitoare.

La dorință mă prezint la locuință în orice timp și transportez imediat obiectele cumpărate pe bani gata.

Rog on. public să binevoiască a mă onora cu binevoitorul sprijin.

Cu distincă stimă

MENCZER MÁRTON

ARAD, ÁRPÁD-TÉR 5.
edificiul bisericii izraelite.

**S'au ieftinit
cărbunii.**

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jilc. 4.—.
100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

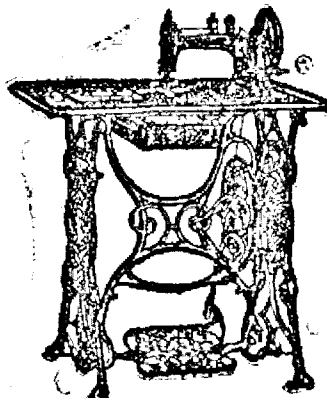
Róth József mare neguțator de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrice, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut PFÄFF de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solvi și în rate.

Gramofone și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diaphazon. Telefon nr. 459.

— Preț curent gratuit —

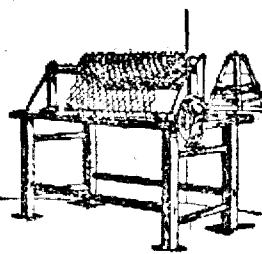
Viticultorii!

Cari vreau să și treacă vinurile bine și repede să planteze cu vie Delavarte și ogoarele și dacă vor înlocui buștenii vacați din vie cu solul acesta, vor avea o amestecătură de vin așa de bun că-l vor vinde cu bani scumpi

și cât se poate de grabnic. Aceasta o probăm noi cari cultivăm soiul acesta și marii negustori de vinuri cari cumpără recolta chiar de la 100.000 pogoane cu câte 60-80 corosine de hecto. Acum un an încă a dat o recoltă frumoasă (35 hekto de pogon) lipsită de peronosporă, fără să fi fost însă stropită.

Cereți lista de prețuri gratis și franco. NAGY GÁBOR, mare proprietar în KÖLY (com. Bihar) Poștă, telefon și telegraf in loc. Corespondență română, maghiară, croată, sârbă și germană.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru impletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

IOSEF JIKELI

SIBIU, str. Cîsnădiei Nr. 47.

Telefon Nr. 190.

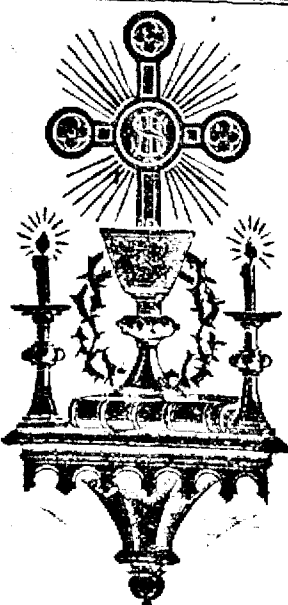
neguțătorie pentru articlile de sticlă, porcelan și metal; fârfuril și blide înflorate, rame pentru icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericesti:

Cupă și vas de botez; Potire argintate pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită; Candele de perete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar; Candelabre.

Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43.—

— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al fabricii: **KOLOZSVÁR, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate propriu zis: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cancelarie Centrală:

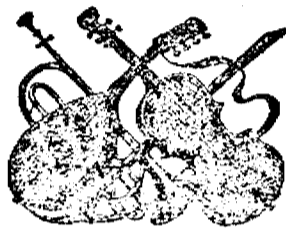
Nagyszében, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Babós Béla fabricant de instrumente muzicale în

Sibiu, (Nagyszében) Piața-mică 24.

Unicul fabricant în Sibiu.

Cel mai ieftin și cel mai bun depozit de cumpărat pentru orice instrumente, precum: violine, țitere, clarinete, harmonice, și tofetul de instrumente de suflat din a'amă, etc.

Cele mai bune și mai ieftine corzi de violine. Mare depozit de Gramofoane în diferite mărimi, precum și Scala-Record. Mare asortiment de plăci pentru gramofoane cu prețuri ieftine. Comandele se efectuează prin trimiterea banilor înainte sau pr'n rambursă. Reparaturile se execută artistic și cât se poate de prompt.

Pomi de vânzare:

mai multe soiuri excelente de toamnă și primă ară de 2—3—4 ani.

B r a z i,
Tufe decorative și
Plante decorative
iernatice,
de diferite soiuri etc.
10.000 bucăți de
trandafiri,

de 1, 2, și 3 ani, cu
trunchia nă't.

În prăvălia mea de flori
(MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR)
se pot căpăta buchete și coroane ocazionale foarte frumoase cu prețuri ieftine.

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

Farkas Antal,
mare stabiliment comercial și grădinărie
Cluj—Kolozsvár, Téglás-u Nr. 15—16.

130 bucăți
„Musa Ensete”
de 3 ani, bucata cu
6—8—10 coroane.
18.000 bucăți
trandafir
(rugi)

soiurile cele mai bune,
cu trunchia nalt.

Dacă voți să cumpărați mezeluri și șuncă
— din loc curat și pregătite gustos —

Să vă adresați:

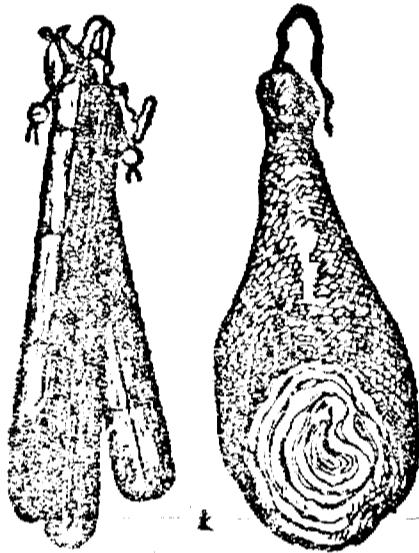
către fabrica de măcelărie și cârnățarie cu putere electrică (fond. în a. 1879) a lui

LÁSZLÓCZKY TESTVÉRE

CLUJ — KOLOZSVÁR, Mátyás király tér 23. (Iparospalota)

unde se pot căpăta zilnic următoarele mezeluri:

Pariser — — —	Cârnați șuncă — — —	Galantin de mai — — —
Crinolin — — —	Rolli-șuncă — — —	Mosaic — — —
Extra — — —	Rusesc — — —	Picior umplut — — —
Caș de carne — — —	Rollut rusesc — — —	Mortadella — — —
Caș cu măieș — — —	Paranen — — —	Gottba — — —
Cârnați p. vântori — — —	Măieș rece — — —	Mensel — — —
Cârnaț cu sl. p. vânt. — — —	Caș rece de măieș — — —	Caș de limbă — — —
Salamă de vară — — —	Pastete de mai — — —	Sângerete cu slănină — — —
Pastete de sânge — — —	Rolli de pept — — —	Limbă umplută — — —
Caș de porc I — — —	cu felur. te umfături ș. a. — — —	Rolli de carne — — —
Caș de porc II — — —	cu sânge, mai, limbă. — — —	Galantin de vițel — — —
Caș de urechi — — —	Triță de carne — — —	Pastete de ciuperci — — —
Cartaboș negru — — —	Cracovean — — —	Pastete de mai de glș — — —

Comandele, atât cele din prăvălia cât și cele din loc, se execută prompt și în calitate neexcepționabilă.

Recomandăm preparate proprii, precum și șuncă de Cașov și Praga, carne fină, slănină albă, afumată, ardeiată, fiartă pentru unsoare și unsoare proaspătă de porc.

Cârnuri proaspete, ș. a. carne de vită, de vițel mare și sugător, zilnic carne de porc și de miel dimineața dela ore 6—1 și d. a. dela 3—8 1/2.

COLOREAZĂ ȘI CUREȚEȘTE NAGY ȘI FAZEKAS

în ORAȘA-MARE—NAGYVARAD.

Colorează și curățește tot felul de vestimente procești, bărbătești, de dame, blouze de mătasă, costume de batist, draperii la ferestre, și mantale de piele. Dantele și panglici de mătasă după modele dorite.

În caz de doliu, orice vestiment în mod excepțional se colorează negru.

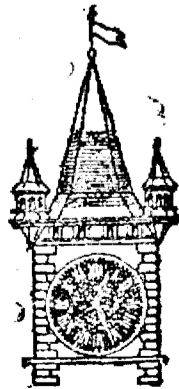
Depozitul nostru e în Nagyvárad. Szt.-János u. 48.
Întreprinderea: Fekete sas palota, pasagé 26.

Fondată în 1885.

Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică pe ciasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budapesta
Budapesta IV., str. Bástya nr. 22.
— Prăvălia: V., strada Váci nr. 57. —

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciasornice de turn, școli, castele și cazarme, primește de asemenea și repararea lor. Fiind chemat mă duc ori unde în persoană, budget face gratuit și trimite porto-franco ori cui.

— Tot-felul de pâine bună de cartofi din Braşov. —

TENTESCH VILMOS JÁNOS brutărie și prăjitor de alimente.
:- Braşov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó). :-

Sănătatea est- comoră cea mai prețuită

Ous-
tuoașă.

Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit) de ovăș și grâu pentru sănătate, pâine lată pentru diabeti, pâine de ovăș pentru reconvalescenți, pâine Graham, prăjituri cu nuci Graham, pâine de nuci Graham, pesmet (zwiebak) de nuci Graham, pesmet (zwiebac) de alad de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici — și suferinzi de stomach și pentru nutrirea pruncilor. — Căfea-caramel-cereale poame, extracte de nucă (unt de nucă).

Nutri-
toare.

Ușoară
de
mistuit.

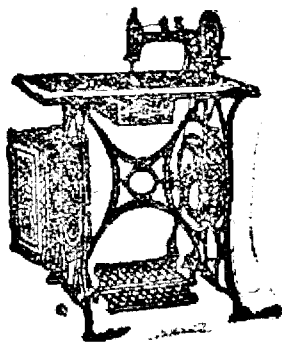
Distins la expoziția internațională a brutarilor în anul 1907, din Budapesta cu medalia de aur și la expoziția internațională de igienă din Paris cu medalie de aur și cu dipl. de on. Catalog gratuit.

Produc-
toare de
sânge.

Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Braşov.

BALOG GEZA

Depozit de biciclete și mașini de cusut, atelier de reparat.
Vârșeț — Versecz, str. Deák Ferencz Nr. 3.
Filiale: Becicherecul mare, F6-ut și colțul str. Martinitz.

Depozit de toffelul de
mașini de cusut și biciclete
din țară și din străinătate precum și tot-
felul de părți de-ale acestora cu pre-
țuri foarte ieftine.
Atrag tot odată atențiunea on. public asupra
celor mai bune ace ale mele pentru mașini
de cusut.
Reparaturile se efectuează prompt și ieftin.
Garanție pe 6 și 10 ani.

RUDOLF CZECK : urmașul lui :
Julius de Molnár
SIBIU (NAGYSZEBEN) Grosser Ring Nr. 19.

— Execută toffelul de icoane artistice. —
Platinatpia icoane simple mici și până la mărime
naturală. — Picturi renumite cu uleu în toată
mărimea, după orice fotografie mică.
Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în
grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mă-
rimii este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se
poate fotografia chiar și pe timp ploios.
Prețuri moderate. Cu deslășiri servesc bucuroși.

Prima fabrică de calapoade și calupe
(Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár)
:- Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5. :-

Recomandă calapoade și calupe foarte
bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se
pune un pond
deosebit. —
Comandele din ::
provincia se execută
pe lângă rambursă
prompt și cu prețu-
rile cele mai ieftine.
Serviciu excelent.

Industria St. Antonia, pentru fabricarea lumiiilor a lui
J. NEUHOLD & COMP.

TIMIȘIOARA-TEMESVÁR,
strada Hunyadi și Batthyányi, piața Dózsa,
colțul de lângă statuia St. Maria.

Recomandă on. preoțimi

lumini de vax

cu prețuri foarte moderate.

Distins cu premiul statului și și lăudat de Majestatea Sa.

Luminează frumos!

Nu produc fum și se scurg.

Telefon Nr. 622;

PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ
DE CEMENT ȘI BETONIZARE
INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI

Knott József

Fabrica:
în drumul Buziașului
în fața casei de vamă.

Cancelaria de zidire:
Telefon Nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei
mai buni de lucru din capitală și mă rog, că
precum până aci, așa și de aci înainte să fiu
cercetat cu toată încrederea. Primesc toate
lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin
o magazină bogată de cement pentru țevii,
sârme, trepte de piatră, vâlăe, petrii
la hotare, sămănătoare, fundamente la
cuptoare, cruci la morminte. — Primesc mai
departe edificare și betonizare de poduri
mai mari și mai mici, conduceri de apă,
vaduri, padimentare de terase, prevederea
pe din jos a pereților cu table de mozaic,
precum și cu table de cement în diferite
culori.

Vinderea în mare și mic a cementului
de Portland și Roman.

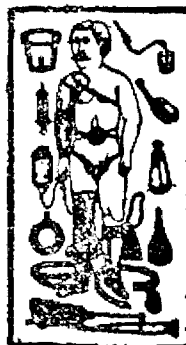
Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc
și oferz garanție.

La dorință servesc bucuroși cu planuri și prelininare de spese.

ZOMBOR SANDOR ortoped și fabricant de
instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am
deschis în Oradea-mare—Nagyvárad Uri utca nr. 26,
un atelier pentru instrumente medicale,

conform cerințelor mo-
derne de azi, unde se
pregătesc tot-felul de
instrumente specialiste
și alte mașini de branșă
aceasta și primesc și
repararea, - ascuțirea,
lustruirea și nichelarea
acestora. — Pregătesc
după cel mai nou sis-
tem aranjamente de
spital, mese pentru

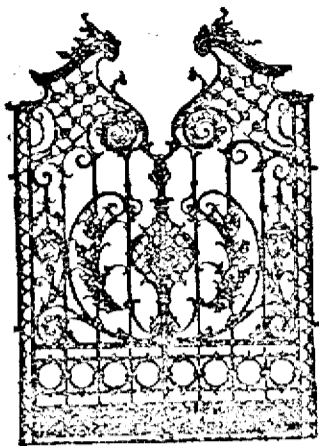
operație și pentru exa-
minare, du apuri pentru
instrumente speciale și
de legat, precum și
membre artificiale ma-
șini orthopede pentru
umblat și pentru în-
dreptarea corpului, etc.
corsete artificiale ș. a.
Comandele din provin-
cie se execută prompt
și conștiințios.

B. Bak Sándor

lăcătăr și zidar specialist

Kolozsvár, Malom-u. nr. 16.

Recomandă vărtejle pentru ferestri sistem Szultsberger, sunt cele mai bune — reprezentanță pentru părțile ardelen.

În nou zidita fabrică se execută:

tot-felul de lucrări de lăcătăr, fiere pentru zidiri, compoziții de fier, gratii și lucrări de fier, etc. gratii și lucrări specialiste de faur. — Tel-fo-n nr. 508.

Decorat cu medalie de Argint la Expoziția Română București 1906.

Onorat Cler român!

Am onoare a aduce la cunoștința mult onoratului Cler Român că, la cererea mai multor domni preoți, cari din inimă curată doresc sprijinirea meseriașilor români, mi-am provăzut subscribul, depozitul meu cu tot felul de

• Pălării preoțești •

pe cari la comandă, le trimet ori și unde pe lângă prețurile cele mai convenabile. În deosebi recomand modelul nou de pălării de mătase (păroase) făcut de mine după gustul dlui Dr. Miron E. Cristea, care model prinde bine ori-ce față. Cu permisiunea Domniei Sale l-am și numit

„Model Dr. Cristea“.

Este frumos, elegant și de sigur va satisface gustului fiecărui Domn preot acest dragălaș model.

Tot odată fac cunoscut Onor. Cler Român, că acest adevăratul „Model Dr. Cristea“ numai la mine se poate procura, căci nici nu le este permis la alte firme să facă acest model ci numai mie singur, cumpărând dela alte firme străine aceste pălării va fi numai imitații atât în calitate cât și în format. **Prețul 9 cor. 40 fil.**

Pălării preoțești linse calitate fină 7 cor. Cutia și porto 1 cor. 20 fil., trimit ori și unde cu rambursă sau primind banii înainte, neconvenindu-i vreunui domn preot, pălăria primită se poate înapoia, și momentan restitui paralele.

Fesuri preoțești pentru iarnă, prețul 5 cor.

În speranță că onor. Cler Român va da sprijinul cuvenit unicului pălărier român, și va cumpăra mai bucuros dela firmă română ca dela firme străine, semnez

Cu deosebită stimă:

A. Meșotă,

pălărier român.

Brașov, str. Orfană 3.

BENEDEK SÁNDOR orologier și gluvaergiu

Cluj—Kolozsvár, Wesseléni M.-ut nr. 13. (Lângă banca „Coroana“.)

Își recomandă asortimentul bogat de oroloage și gluvergicale cu prețuri foarte avantajoase și luate în cel mai fin sistem. Obiecte de salon de argint veritabil și argint de China în mare asortiment; tacâmuri de masă din argint se pregătesc după prețul corect de zi. Oroloaage veritabile „Omega“ pe lângă garanție de 10 ani. Serviciu prompt și solid. Prețurile cele mai moderate.

Această cerere cu provocare în ziarul „Tribuna“ primesc catalogul gratuit și portofranco acasă.

Comandele din provincie se efectuează prompt și conștient.

INTREPRINDERE ROMĂNEASĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.
Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9

Primește: plănuierea și zidirea de biserici, școlă, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comanda se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

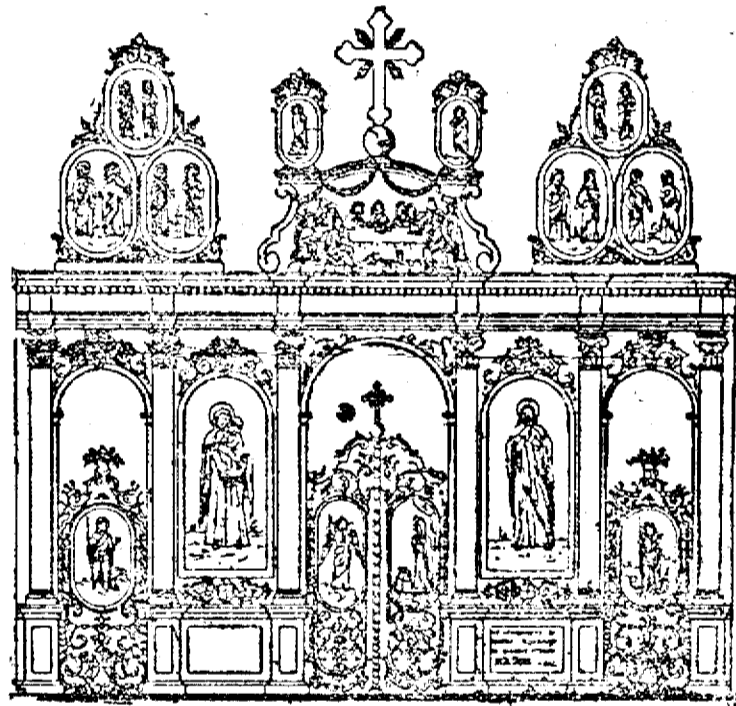
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificator de altare și iconostase bisericesti. —

Komáromi László

Rákospalota (l. Budapesta) Str. Főut 49

Edifică și aranjază pe deplin:

altare, iconostase, icoane, statuie, strane, amvoane, scaune (bănci) bisericesti, ș. a.

Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască a compara preliminarile mele cu ori-care din străinătate.

:- Marele depozit de pietre comemorative :-

Văd. Frank Vilmosné

Arad, Boros Béni-tér Nr. 2. (vis-à-vis de moara Széchenyi).

Își recomandă bogatul asortiment de pietre comemorative și cruci unde se pot găsi și comanda pe lângă prețuri moderate monumente dela cele mai simple până la cele mai luxoase. Serviciul culant este garantat de practica vedaică de recunoștință, câștigată în cursul mai multor ani, a dlui Jacob Beloni, pietrar specialist și conducătorul atelierului meu. Cu stimă:

Văd. Frank Vilmosné.